

۲۰۱۹/۰۶/۲۰

ملالی موسی نظام

۲۰ جون، روز جهانی پناه گزینان

زنان آواره افغان در یکی از کمپ های مهاجرین در پاکستان - تصویر از انجمن راوا

به اساس راپور بی بی سی درحالیکه امسال هم به مناسبت روز جهانی پناهجویان، سازمان ملل متحد گزارش سالانه اش درباره آوارگان را منتشر کرده است، شمار پناه جویان را تا اخیر سال گذشته بیش از هفتاد میلیون نفر اعلام میدارد که اکثر شان در کشورهای کم درآمد زندگی می کنند و مصائبی چون خشونت، جنگ انواع تبعیض و مظلوم سبب آوارگی آنان گردیده است. نسبت به سال ۲۰۱۷ تعداد آوارگان ۱۳ ملیون و پنجصد هزار افزون گردیده است. بیشترین این بیچاره ها را مردمان سوریه، افغانستان، سودان جنوبی، سومالی و میانمار تشکیل میدهد. ناگفته نماند که در لبنان هم از هر شش نفر یکی مهاجر سوریه است. ملل متحد ابراز میدارد که این ممالکی با اقتصاد ضعیف است که بیشترین بار پناهندگان را پذیرفته اند نه سرزمین های دارای اقتصاد مرفه.

به تاریخ چهارم دسمبر سال ۲۰۰۰ میلادی، اسامبله عمومی ملل متحد به اتکاء به قطع نامه ۵۵/۷۶ فیصله به عمل آورد که که همه ساله تاریخ ۲۰ جون، منحصیث روز بین المللی پناه گزیدنان بزرگداشت و استقبال گردد. این فیصله نامه همچنان سال ۲۰۰۱ را پنجاهمین سالگرد کانوانسین شناخت حالت و یا موقف پناه گزینان از سال ۱۹۵۱ بیان نموده و تصریح کرده است.

کنوانسیون پناه گزینان همچنان جزئی از ماده نمبر ۱۴ اعلامیه جهانی حقوق بشر سال ۱۹۴۸ است که حق پناه گزینی افرادی را که در خواست پناهندگی از سر زمین دیگری را به مناسبت تحت تعقیب قرار گرفتن قرار داشته باشند، مشخص میسازد.

کانونسیون پناه گزینان ۱۹۵۱ در حقیقت فیصله نامه مجموعه ممالکی است که از نقطه نظر حالت خاص یک فرد، تحت شرایط خاصی حق پناه گرین بودن وی را تعیین نموده و هم چنان مسئولیت سرزمینی را که وی را چون یک پناهنده پذیرفته است، مشخص می سازد.

کانونسیون مذکور آنانی را هم که حق پذیرش منحیث یک پناه گزین را ندارد معین می نماید، مثلاً جنایتکاران جنگی نباید پنا داده شوند. درین موافقت نامه، حق مسافرت پناه گزینان هم تحت شرایط خاصی تنظیم گردید که محدودیت هایی را در بر میگیرد.

این موافقت نامه یا کنوانسیون ژنو ۱۹۵۱، در ماه جولای همان سال به امضاء رسید و در اپریل ۱۹۵۴ مری الاجراء گردید. که به نام «کنوانسیون پناه گزینان ژنو» شهرت دارد.

در حالیکه تشریح مفصل مواد کنوانسیون پناه گزینان ژنو بر طوالت موضوع می افزاید، ولی این را باید تذکار دهیم که با سیل پناه جویان جهانی از هر نوع، تطابق حالت و قبولی پناه گزینان با اختیارات رد یا پذیرش آنان از جانب ممالک مختلفه، در شرایط امروز مواد مندرجه کنوانسیون ژنو را نمی شود بر حالات فراریان از حالت جنگ یا خطرات شخصی کاملاً تطبیق نمود. طور مثال، امروز در ممالک غربی حتی امریکا، تعداد جنایتکاران جنگی از عصر اشغال افغانستان و دوره تنظیم های خون خوار تا زمان حکمروایی طالبان و حتی تا الآن، تعداد زیاد و شناخته شده چنان گروپ ها با جرائم مشخص و اثبات گشته، پناه آورده اند.

در مورد طرز برخورد با پناهندگان، متأسفانه آنچه را از عرصه تقریباً چهل سال به اینطرف کشور های همسایه یعنی پاکستان و ایران در حق آواره های افغان که از بد حادثه و خیانت و تاراج سرزمین شان با خیانت کاران داخلی، اجباراً به آن ممالک پناه برده بودند، هیچ هم آهنگی و پذیرش مواد مندرجه کنوانسیون پناه گزینان ژنو را نداشته است. برعکس نقض چنان موافقت نامه در حالی صورت گرفته است که هردو مملکت اعضای ملل متحد بوده و بر چنان کنوانسیونی مهر تائید زده اند.

تصویر آشنایی از اخراج روزمره آوارگان افغان از پاکستان

در شرائط فعلی اجتماعات بشری که ممالک زیادی در آتش جنگ های نا تمام بین دولت ها و پروه های سیاسی غرق اند، دامنه پخش تروریزم افراط گرایان هم که از جانب ممالک متمول و گروپ های مافیای مواد مخدره و دیگر تجارت های نا مشروع تمویل می گردند، وسعت و تعداد آوارگان و بی جا شدگان روز افزون بوده و همه با یک آینده تاریک و سرنوشت مجهولی مقابل هستند. پس دیده میشود که شرائط پذیرش پناه گزینان بر اساس موافقه نامه ۱۹۵۱ ژنو چندان زمینه تطبیقی را نمی تواند دارا باشد، مخصوصاً قدرتمندی و استقلال در تصمیم گیری حکومت، هزاران آواره فراری از خشونت و جنگ های خانمان سوز را به آسانی نمی پذیرند. ایلات متحده امریکا که از لحاظ تعامل قبول مهاجرین و پناه جویان با وسعت سرزمین و منابع دست داشته، همیشه پیش تاز و سخی بوده، دیده میشود که با تغییر حکومت و بهانه گیری بر معضله تروریزم، حتی به آنانیکه حق مسافرت به امریکا را دارند تعدادی از ممالک اسلامی بزرگ را از ورود به این سرزمین منع نموده است. در شرائط نهایت دشوار رسیدن به ممالک اروپایی، هموطنان ما و فامیل های شان رنج، مشکلات و تلفات سمگینی را متقبل میشوند؛ در سال ۱۰۱۶ روزی نبوده که از غرق شدن در کشتی های نا امن، تا جدایی و پراگندگی فامیل ها از همدیگر و آوارگی اطفال و جوانان افغان نشنیده باشیم. با خطراتی که اطفال را تهدید میکند حتی ترافیک انسان هم با خرید و فروش آوارگان سوریه و افغانستان شامل بوده است. روز بدتری و حالات وخیم کشتار، فقر، بیکاری و نا امنی در افغانستان فضای سیاهی از یک آینده نا معلوم، مردم را وادار به قبول خطرات بیشمار فرار و پناهندگی می نماید. اینک به راپوری که ملل متحد به مناسبت روز جهانی پناه جویان منتشر نموده است:

پناه گزینان جوان و خردسال افغان در سرحدات اروپا با مشکل عدم پذیرش

در حالی که کشور های انکشاف یافته میزبان حدود ۸۴٪ نفوس مهاجر جهان است، کشور های مانند ایالات متحده پروگرام مهاجرت خویش را تحت غور داشته و شخص رئیس جمهور ترمپ هر روز قواعد سخت تری برای حمایت از سرحدات هوایی و زمینی پناه جویان بین المللی و مخصوصاً مردم شرق میانه و امریکای لاتین، وضع می نماید؛ در حالیکه کمشنر عالی ملل متحد در امور پناهجویان تقاضای خود را از این کشور ثروتمند برای استقبال از مهاجرین باز هم تجدید نموده است.

(وزیر امور مهاجرین افغانستان می گوید که با وجود داشتن میلیون‌ها مهاجر و پناهجو، این کشور هنوز فاقد قانون امور پناهندگی است. سید حسین عالمی بلخی، وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان افغانستان که روز پنجشنبه ۲۰ جون (۳۰ جوزا) در مراسم روز جهانی پناهجویان در کابل گفت که مسوده این قانون ترتیب شده است. آقای بلخی گفت: "برای ادای مسوولیت در قبال کسانی که تقاضای پناهندگی دارند، مسوده قانون تهیه و بر اساس فیصله کابینه در وزارت عدلیه زیر کار می باشد و تا پایان سال تقنینی جاری به پارلمان فرستاده شود". احصائیۀ وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان افغانستان نشان می دهد که هم اکنون ۱/۵ میلیون مهاجر افغان در پاکستان و حدود یک میلیون دیگر در ایران به صورت رسمی اقامت دارند. اما این وزارت گفته است که برای قانونمندشدن اقامت ۱/۴ میلیون مهاجر غیرقانونی افغان در پاکستان و حدود ۹۰۰ هزار دیگر در ایران، اقدام صورت گرفته است. مهاجرین افغان در پاکستان برای اقامت ثبت و راجستر می شوند اما در ایران بر اساس مدت پاسپورت شان ویزه داده می شود). بر علاوه این تعداد مهاجرین، برخی پناهندگان افغان در ترکیه و سایر کشورها بدون اسناد به سر می برند که گاه گاهی برگشت داده می شوند. بر اساس گزارش سازمان بین‌المللی مهاجرت افغانستان که در جریان هفته جاری نشر شد، در شش ماه گذشته ایران ۱۱۰ هزار مهاجر افغان را از آن کشور اخراج کرده است. البته در چنین روزی از پناه جویان افغان مقیم پاکستان و ایران هم که عمریست با تبعیض و آزار گوناگون از جانب عمال آن دولت های ظلم پیشه به مصائب بیشماری دست به یخن هستند، هم باید یاد نمود که با وجود جنگ، اوضاع نا مطمئن و فقر در افغانستان، هر روز تعدادی که به جبر از آن ممالک اخراج گردیده و مراجعت می نمایند، با انواع بدبختی رو برو اند و آن عده که هنوز در آن کشور ها به سر می برند، هم با مشکلات بی حد و حصر گرفتار اند.

پایان